

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **I. V. a spol.** pre prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a iné vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 4 Nto 13/2012 na neverejnom zasadnutí 30. januára 2013 v Bratislave o návrhu obvineného S. G. na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obvineného I. V. a spol. vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 4 Nto 13/2012 pre prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 odsek 2 písm. a/, odsek 3 písm. a/ Tr. zák. a iné, sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš z 19. júla 2011 sp. zn. Pv 63/2011 sa vedie na Okresnom súde Veľký Krtíš trestné stíhanie proti obvineným I. V., L. T., S. G. a R. S. pre skutok právne posúdený ako prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v súbehu so zločinom poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia spolupáchateľstvom podľa § 20, § 286 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a prečinom poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20, § 245 ods. 1 Tr. zák. (bod 1/ obžaloby) a proti obvinenému I. V. aj pre skutok právne posúdený ako zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. (bod 2/ obžaloby), ktorej trestnej činnosti sa mali dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Trestná vec obvinených bola pomocou technických prostriedkov pridelená na prerokovanie a rozhodnutie do oddelenia samosudcu Mgr. Milana Vargu pod sp. zn. 8 T 88/2011, ktorý začal vo veci konať, pričom hlavné pojednávanie bolo z rôznych dôvodov viackrát odročené.

Dňa 27. novembra 2012 podal obvinený S. G. prostredníctvom svojho obhajcu námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Veľký Krtíš ako aj voči sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorú doplnil následným podaním z 28. novembra 2012. Ako dôvod uviedol, že požiadal súd o vrátenie finančných prostriedkov, ktoré mu boli zadržané a nepochádzali z trestnej činnosti, pričom okresný súd jeho žiadosti nevyhovel. Následnú sťažnosť proti tomuto uzneseniu mu krajský súd zamietol. Svojim rozhodnutím krajský súd fakticky prejudikoval jeho vinu. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že zaujal stanovisko, podľa ktorého zaistené finančné prostriedky pochádzajú z trestnej činnosti. Podľa názoru obvineného nebol dôvod, aby tieto finančné prostriedky boli vrátené firme E., s.r.o. B. Napokon vytykal súdom nezákonné rozhodnutia o jeho väzbe. Zaujatosť súdov voči nemu videl aj v tom, že okresný súd vykonáva rôzne dôkazy, ktoré navrhujú iné procesné strany a jeho návrhy na doplnenie dôkazov neboli zrealizované. Takýmto postupom súdu sú ukracované jeho ústavné práva na obhajobu.

Samosudca okresného súdu na základe vznesených námietok uznesením zo 4. decembra 2012 rozhodol podľa § 31 ods. 1 Tr. por., že nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného S. G.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený S. G. v zákonom stanovenej lehote sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu a spisový materiál bol 19. decembra 2012 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Súčasťou spisového materiálu sú aj vyjadrenia sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš, z ktorých vyplýva, že ani jeden zo sudcov sa necíti byť vo veci obvineného zaujatý.

Na krajskom súde bola vec pridelená na rozhodnutie senátu 4 Nto (pod sp. zn. 4 Nto 13/2012), ktorý je zložený z predsedu senátu JUDr. Jozefa Ryanta a sudcov JUDr. Slavojka Sendeckého a JUDr. Alojza Palaja.

Príslušný predseda senátu krajského súdu prípisom z 21. decembra 2012 vyzval obvineného S. G., aby sa v lehote 10-ich pracovných dní vyjadril, či jeho podanie z 27. novembra 2012 (č.l. 1446-1447) treba považovať za návrh na odňatie a prikázanie veci inému krajskému súdu. Zároveň ho vyzval na príslušné odôvodnenie návrhu, pretože jeho písomné námietky považoval za neadresné a nekonkrétne.

Obvinený prostredníctvom svojho obhajcu doručil krajskému súdu 3. januára 2013 (č.l. 1466-1467) podanie, v ktorom sa domáha postupu podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Vytýkal sudcom krajského súdu ich rozhodnutia v jeho trestnej veci a zotrval na dôvodoch uvedených v jeho pôvodnom podaní. Z opatrnosti namietol všetkých sudcov krajského súdu.

Následne predseda senátu predložil trestnú vec 21. januára 2013 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Spolu s predkladacou správou predložil aj vyjadrenia sudcov krajského súdu (č.l. 1469-1476), z ktorých vyplýva, že obvinených nepoznajú, preto sa necítia byť v danej veci zaujatí. Pre práceneschopnosť chýba vyjadrenie dvoch sudkýň, účasť ktorých na prerokovaní veci neprichádza do úvahy, nakoľko ide o členky obchodného kolégia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. najbližšie spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a inému krajskému súdu, preskúmal na podklade spisu návrh obvineného S. G. a zistil, že v posudzovanej veci nie sú splnené zákonné dôvody pre odňatie veci príslušnému súdu a jej následnému prikázaniu inému súdu toho istého druhu a stupňa. Najvyšší súd pripomína, že vec sa nachádza vo fáze konania o sťažnosti obvineného S. G. proti uzneseniu o nevyklúčení samosudcu okresného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. O tomto opravnom prostriedku musí rozhodnúť nadriadený krajský súd, a preto konanie o návrhu obvineného môže nasledovať až po právoplatnosti rozhodnutia o podanej sťažnosti. Z uvedeného vyplýva, že predmetom rozhodovania najvyššieho súdu je posúdenie, či v predmetnej veci existujú dôležité dôvody na odňatie veci príslušnému krajskému súdu, ktorý má rozhodovať o sťažnosti obvineného a na jej prikázanie inému krajskému súdu.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Inštitút odňatia a prikázania veci v zmysle citovaného ustanovenia znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a je výnimočným opatrením. Možno ho uplatniť iba vtedy, ak pre tento postup existujú dôležité dôvody. Dôležitosť dôvodu pre aplikovanie tohto výnimočného opatrenia na zmenu príslušnosti súdu musí byť porovnateľná s významom ústavného princípu neodňateľnosti obvineného jeho zákonnému sudcovi. Zákonným sudcom je sudca súdu príslušného v zmysle zákonných procesných predpisov na rozhodnutie o danej otázke, ktorá sa má riešiť a ktorému bola vec v zmysle rozvrhu práce daného súdu pridelená spôsobom predpokladaným zákonom na rozhodnutie.

V posudzovanej veci dôvodom na odňatie veci zákonnému sudcovi podľa obvineného má byť vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z vykonávania úkonov trestného konania. Podľa zistenia najvyššieho súdu však taký stav v posudzovanej veci nenastal. Dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania sú taxatívne uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 až 3 Tr. por. Podmienkou na vylúčenie sudcu je teda preukázanie aspoň jedného z tam uvedených dôvodov. Obvinený však žiadny tam uvedený dôvod neuplatnil a nezistil ho ani najvyšší súd. Skutočnosť, že obvinený nie je spokojný s predchádzajúcimi rozhodnutiami krajského súdu, ktorými zamietol jeho opravné prostriedky proti uzneseniam okresného súdu (konanie o väzbe obvineného, resp. žiadosť o zrušenie zaistenia), je okolnosťou, ktorá je mimo dôvodov, pre ktoré môže procesná strana vzniesť námietku zaujatosti. Obvineným uvedené námietky možno subsumovať pod procesný postup, ktorý je podľa § 32 ods. 6 Tr. por. vylúčený ako dôvod námietky s tým dôsledkom, že o takej námietke sa ani nekoná. Najvyšší súd pripomína, že inštitút odňatia a prikázania veci „tzv. delegácia“ sa nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom k tomu, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnej veci bez splnenia zákonných podmienok podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

V posudzovanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní spisového materiálu zhromaždeného v priebehu doterajšieho konania nezistil dôvod na odňatie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici pre pochybnosti o zaujatosti všetkých jeho sudcov, ako to naznačoval obvinený vo svojich podaniach, preto nemohol návrhu obvineného na delegáciu vyhovieť a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová